

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **J. S.**, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Pod Kaštany 245/10, Praha, proti žalované: **Havířovská teplárenská společnost, a.s.**, se sídlem Konzumní 298/6a, Havířov - Šumbark, zast. JUDr. Renatou Svatošovou, advokátkou se sídlem Sadová 1585/7, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2021, č. j. 25 A 70/2021 - 44, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti,

t a k t o :

Návrh žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud uložil stěžovateli povinnost vyřídit žalobcovu žádost o informace ze dne 30. 1. 2021, a to do 15 dnů od právní moci jeho rozsudku.

[2] Žalobce žádal stěžovatelku o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), týkajících se odměňování členů statutárního a dozorčího orgánu stěžovatelky, vykazování práce členy těchto orgánů, a dále toho, zda stěžovatelka vlastní rekreační objekt, který by byl členy dozorčího či statutárního orgánu stěžovatelky využíván. Stěžovatelka žalobci sdělila, že není povinným subjektem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, proto žalobci požadované informace neposkytla. Žalobce následně podal stěžovateli stížnost ve smyslu § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím; na tuto stížnost reagovala stěžovatelka opětovným sdělením, že není povinným subjektem.

[3] Podané žalobě na ochranu proti nečinnosti stěžovatelky krajský soud vyhověl – shledal, že stěžovatelka je veřejnou institucí ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť jejím zakladatelem je územně samosprávný celek Statutární město Havířov, které je rovněž jejím jediným akcionářem; město Havířov také vytváří prostřednictvím valné hromady orgány stěžovatelky. Převažujícím předmětem podnikání stěžovatelky je rozvod tepelné energie, což je možné považovat za veřejný účel. Proto krajský soud v kasační stížnosti napadeném rozsudku stěžovateli uložil povinnost vyřídit žalobcovu žádost o informace.

[4] Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, ve které rozporovala naplnění kritérií veřejné instituce. Společně s podanou kasační stížností podala stěžovatelka také návrh na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti dle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Uvedla, že nedisponuje personálními zdroji, do jejichž náplně by spadalo vyřizování žádostí o informace; musela by nejprve provést analýzu, zda jsou požadované informace zjistitelné, jak náročné je jejich opatření a zda je vůbec může poskytnout. Také by musela plnit veškeré povinnosti povinného subjektu podle zákona o svobodném přístupu k informacím (např. zveřejňovat informace podle § 5 citovaného zákona). Poskytnutí požadovaných informací může ovlivnit její postavení v rámci hospodářské soutěže, zejm. na trhu práce. Dále zdůrazňovala, že poskytnutí požadovaných informací nelze vzít zpět. Rozhodnutí krajského soudu totiž fakticky znamená, že musí požadované informace poskytnout. Po jejich poskytnutí se ale rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti stane nepodstatným, pozbyde smyslu. K tomu odkázala na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 72/2020 - 36. Přiznáním odkladného účinku přitom nemůže vzniknout jiným osobám újma, jeho přiznání není ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Žalobce se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřil.

[6] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatelky přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. O přiznání odkladného účinku přitom může žádat také žalovaný, a to ze stejných důvodů jako žalobce (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, č. 1255/2007 Sb. NSS).

[7] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelkou a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou v daném případě splněny.

[9] Ve smyslu výše uvedeného je možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podmíněna kumulativním naplněním tří objektivních podmínek. To znamená, že kasační stížnosti lze přiznat odkladný účinek, jestliže by (i) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatelku nepoměrně větší újmu, (ii) než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (iii) jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatelka, jež musí konkretizovat, jakou újmu by pro ni znamenal výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje, a uvést její intenzitu (viz např. usnesení zdejšího soudu ze dne 20. 6. 2019, č. j. 1 As 171/2019 - 48). Břemeno tvrzení i břemeno důkazní tak nese stěžovatelka. Přiznání odkladného účinku má místo jen tam, kde jeho nezbytnost převáží nad obecným požadavkem právní jistoty opírajícím se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci.

[10] Stěžovatelka spatřuje újmu v tom, že bude muset rozhodnout o žalobcem podané žádosti o informace, resp. tuto žádost vyřídit ještě před tím, než Nejvyšší správní soud rozhodne

pokračování

o podané kasační stížnosti. Návrhem na přiznání odkladného účinku se však stěžovatelka domáhá fakticky toho samého, co podanou kasační stížností. Stěžovatelka totiž nesouhlasí s tím, že žalobce napadl její postup u krajského soudu nečinností žalobou – tedy s tím, že by vůbec měla být povinným subjektem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.

[11] Jak již bylo uvedeno výše, přiznání odkladného účinku je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu. Do doby, než zdejší soud o kasační stížnosti rozhodne, je nutné považovat rozhodnutí krajského soudu za zákonné a věcně správné. Procesy navazující na pravomocné rozhodnutí krajského soudu, tj. v tomto případě povinnost vyřídit žalobcovu žádost o informace, však nemohou „ustat“ pouze proto, že účastník řízení nespokojený s výsledkem rozhodnutí krajského soudu podal kasační stížnost. Opačný postup by odporoval zákonem stanovené mimořádnosti kasační stížnosti, jakož i institutu odkladného účinku. Podání kasační stížnosti proto nemůže samo o sobě stěžovatelce bránit v pokračování „řízení“ a nemůže odůvodňovat neprovádění postupu směřujícího k vyřízení žalobcovy žádosti o informace (přiměřeně srov. výše citované usnesení rozšířeného senátu č. j. 2 As 3/2006 - 49).

[12] Nutno zdůraznit, že krajský soud nenařídil stěžovatelce poskytnout požadované informace, jak stěžovatelka dovozuje v návrhu na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Nejedná se tedy o situaci jako např. v usnesení zdejšího soudu ze dne 24. 7. 2019, č. j. 5 As 170/2019 - 18, kde se žalovaný povinný subjekt (Ministerstvo vnitra) domáhal zrušení rozsudku, kterým Městský soud v Praze zrušil napadené rozhodnutí a nařídil povinnému subjektu poskytnout žalobci požadované informace. V nyní projednávané věci se nejedná o žalobu proti rozhodnutí povinného subjektu, ale o žalobu na ochranu proti nečinnosti, které se stěžovatelka dopustila při (ne)vyřizování žádosti žalobce o poskytnutí informací. V takovém případě krajský soud žalovanému podle § 81 odst. 2 s. ř. s. uloží rozsudkem povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení v přiměřené lhůtě, je-li žaloba důvodná. Krajský soud však nemůže žalovanému uložit, jak má o žádosti rozhodnout.

[13] Také napadený výrok krajského soudu v nyní projednávané věci zní „*žalovaná je povinna vyřídit žalobcovu žádost o informace ze dne 30. 1. 2021 do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku*“. Újma, kterou stěžovatelka v tomto rozhodnutí spatřuje (tj. nevratné následky v důsledku poskytnutí informací), tak z rozhodnutí krajského soudu nevyplývá. A skutečnost, že stěžovatelka údajně nedisponuje personálními zdroji k tomu, aby žalobcovu žádost vyřídila, k přiznání odkladného účinku nepostačuje, neboť ani případný nedostatek prostředků není sám o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku.

[14] Pokud jde o stěžovatelčin odkaz na usnesení zdejšího soudu ze dne 1. 4. 2020, č. j. 2 As 72/2020 - 36, k němu je nutno připomenout, že i v daném případě zdejší soud návrh na přiznání odkladného účinku žalované (Hospodářské komory České republiky) zamítl ze stejných důvodů, jako to činí v nyní posuzované věci. Je totiž třeba důsledně rozlišovat (i) situace, kdy je napadeným rozsudkem uložena povinnost poskytnout informaci podle § 16 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím, a (ii) situace, kdy je rozhodnutí žalovaného zrušeno či soud uložil žalovanému povinnost vyřídit žádost o informace v případě nečinností žaloby (nikoli informace poskytnout) proto, že neobstál právní názor žalovaného o tom, že není povinným subjektem. V prvním typu případů může být odkladný účinek kasační stížnosti spíše přiznán (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 6 As 189/2017 – 19, ze dne 6. 9. 2017, č. j. 2 As 313/2017 – 17, nebo ze dne 21. 12. 2017, č. j. 10 As 345/2017 - 35), nikoli však v druhé typové situaci (k tomu srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2018, č. j. 2 As 157/2018 – 39, a ze dne 20. 5. 2019, č. j. 5 As 95/2019 - 32).

[15] Nejvyšší správní soud shrnuje, že stěžovatelka konkrétní újmu, kterou by jí mělo rozhodnutí krajského soudu způsobovat, neosvědčila; návrhem na přiznání odkladného účinku fakticky napadala věcné hodnocení krajského soudu týkající se její povahy jako veřejné instituce. Tato tvrzení ovšem nenaplnují podmínku vzniku nepoměrně větší újmy jakožto první z kumulativních podmínek vyžadovaných pro přiznání odkladného účinku (viz výše). Nejvyšší správní soud se proto nezabýval ani dalšími podmínkami pro jeho přiznání, tj. případným vznikem újmy u jiných osob a rozporem s důležitým veřejným zájmem.

[16] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud návrh stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. zamítl.

[17] Současně Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že tímto rozhodnutím žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. listopadu 2021

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu